

Reguleringsplan for Øvre Kvåle i Åpta, Farsund kommune

Biologiske utredninger

Ole Kristian Larsen & Bjarne Oddane

**Reguleringsplan for Øvre Kvåle i Åpta,
Farsund kommune
Biologiske utredninger**

Ecofact rapport 68

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Ole Kristian Larsen & Bjarne Oddane 2010. Reguleringsplan i Øvre Kvåle i Åpta, Farsund kommune – Biologiske utredninger.
Nøkkelord:	Reguleringsplan, biologiske utredninger, trekkruiter, hogstmark og fuktområder
ISSN:	1891-5450
ISBN:	978-82-8262-066-6
Oppdragsgiver:	Asplan Viak AS v/ Kåre Kalleberg
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Ole Kristian Larsen
Prosjektmedarbeidere:	Bjarne Oddane
Kvalitetssikret av:	Roy Mangersnes
Samarbeidspartner:	
Forside:	Øvre Kvåle. Foto: Bjarne Oddane

www.ecofact.no

FORORD

På oppdrag fra Asplan Viak har Ecofact AS gjennomført en konsekvensanalyse for tema biologisk mangfold med spesiell fokus på naturtyper og rødlistearter, i forbindelse med reguleringsplan for nytt boligfelt på Øvre Kvåle, ved Åpta i Farsund kommune.

Konsekvensanalysen er gjennomført med utgangspunkt i metodikken beskrevet i Statens Vegvesens *Håndbok 140 – Konsekvensutredninger* (2006).

Sandnes, 13.12.2010

INNHOOLD

1 INNLEDNING	3
2 UTBYGGINGSPLANER.....	3
3 METODE.....	5
3.1 DATAGRUNNLAG	5
3.2 VERKTØY FOR KARTLEGGING OG VERDI- OG KONSEKVENSVURDERINGER	5
4 RESULTATER	8
4.1 KUNNSKAPSSTATUS.....	8
4.2 NATURMILJØ I PLANOMRÅDET	8
4.3 RØDLISTEDE ARTER	11
4.4 VERDIFULLE NATURTYPER OG VEGETASJONSTYPER	11
4.5 KONKLUSJON – VERDI BIOLOGISK MANGFOLD	11
5 VIRKNINGER AV TILTAK.....	11
5.1 OMFANG OG KONSEKVENNS FOR REGISTRERTE NATURVERDIER.	11
5.2 MULIGHET FOR AVBØTENDE TILTAK/ANBEFALINGER	12
6 SAMMENSTILLING	12
REFERANSER.....	13
MUNTlige KILDER.....	13

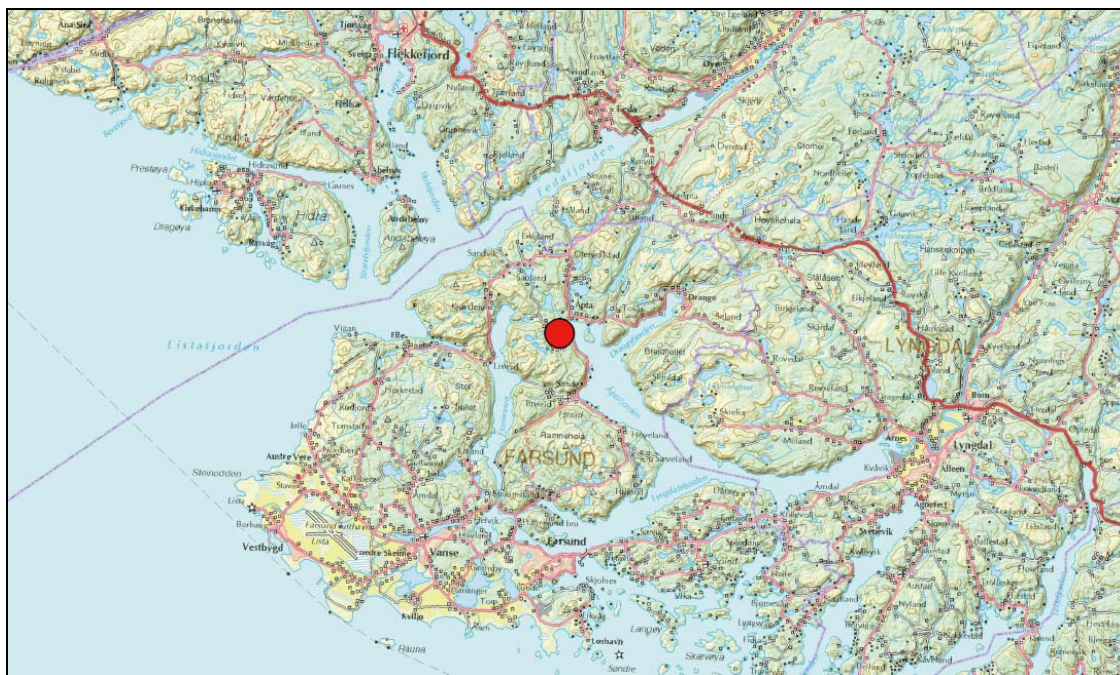
1 INNLEDNING

Planområdet ligger i Øvre Kvåle, sør for Åpta i Farsund kommune. Eiendommen ligger ca. 250 meter opp fra fylkesveien. Kommuneplanen legger opp til 5 boenheter i området, mens reguleringsplanen ønsker 7 enheter. Denne rapporten sammenstiller eksisterende og ny dokumentasjon angående biologisk mangfold.

Vurderingene av verdi, omfang og konsekvens er basert på metodikk beskrevet i Vegvesenets håndbok 140 – Konsekvensanalyser. Etter vår vurdering gir det samlede datatilfang, omfangsvurderinger og konsekvensvurderinger gjengitt i denne rapporten et godt beslutningsgrunnlag.

2 UTBYGGINGSPLANER

Asplan Viak har utarbeidet en reguleringsplan for et fremtidig boligområde på oppdrag av Lars Mikalsen. Planområdet ligger på oppsiden av fylkesvei 465. Planområde innbefatter en hogstflate, et fuktområde, et bekkedrag og noe beitemark. Reguleringsplanen, og dokumenter i den forbindelse, er mottatt fra Asplan Viak AS ved Kåre Kalleberg.

Figur 1. Regional lokalisering av tiltaket.

Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for bygging av boliger i området. Kommuneplanen legger opp til 5 enheter, mens det i reguleringsplanen ønskes 7 enheter. I tillegg er tilgrensende jordbruksområdet tatt med i planen. Det settes av et lekeområde, samt et større friområde.

Figur 2. Planområdet i Øvre Kvåle, Åpta.

3 METODE

3.1 Datagrunnlag

Vurdering av dagens status for det biologiske mangfoldet i området er gjort på bakgrunn av gjennomgang av litteratur og tilgjengelige nettdatabaser, kontakt med Svein Imsland (botaniker), samt befaring i området 17.11.2010 av Ole Kristian Larsen og Bjarne Oddane. Årstiden for befaring er ikke optimal for registrering av karplanter. Sannsynligheten for at sjeldne eller rødlistede arter ikke ble registrert vurderes som liten, da naturgrunnlaget i området normalt ikke innholder slike. Det ble allikevel foretatt nok registreringer til at bestemmelse av verdigrunnlaget anses som tilfredsstillende.

3.2 Verktøy for kartlegging og verdi- og konsekvensvurderinger

Vurderingene av verdi, omfang og konsekvens er basert på metodikk beskrevet i Vegvesenets håndbok 140 – Konsekvensanalyser, tabell 1 og 2. Dette systemet bygger på at en via de foreliggende data vurderer influensområdets verdi samt tiltakets omfang i forhold til verdiene. Ved å sammenholde verdi og omfangsvurderingene i et diagram utledes passivt den totale konsekvens for biologisk mangfold.

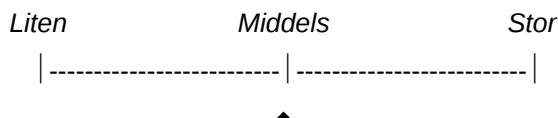
Verdivurderinger

For å komme frem til riktig verdisetting brukes spesielt Norsk Rødliste 2010, samt DN-håndbok nr. 13 (biologisk mangfold), og nr. 15 (ferskvannslokaliteter).

Kilde	Stor verdi	Middels verdi	Liten verdi
Naturtyper www.naturbasen.no DN-Håndbok 13: Kartlegging av naturtyper DN-Håndbok 11: Viltkartlegging DN-Håndbok 15: Kartlegging av ferskvannslokaliteter	•Naturtyper som er vurdert til svært viktige (verdi A) •Svært viktige viltområder (vektall 4-5) •Ferskvannslokalitet som er vurdert som svært viktig (verdi A)	•Naturtyper som er vurdert til viktige (verdi B) •Viktige viltområder (vektall 2-3) •Ferskvannslokalitet som er vurdert som viktig (verdi B)	• Andre områder
Rødlistede arter Norsk Rødliste 2010 (www.artsdatabanken.no) www.naturbasen.no	Viktige områder for: • Arter i kategoriene "kritisk truet" og "sterkt truet" • Arter på Bern-liste II Arter på Bonn-liste I	Viktige områder for: • Arter i kategoriene "sårbar", "nær truet" eller "datamangel" • Arter som står på den regionale rødlisten	• Andre områder
Truete vegetasjonstyper Fremstad & Moen 2001	• Områder med vegetasjonstyper i kategoriene "akutt truet" og "sterkt truet"	• Områder med vegetasjonstyper i kategoriene "noe truet" og "hensynskrevende"	• Andre områder

Tabell 1. Verdivurderinger med metodikk iht. vegvesenets håndbok 140 (Etter Korbøl m fl. 2009).

Verdien blir fastsatt langs en kontinuerlig skala som spenner fra *liten verdi* til *stor verdi*.

Omfangsvurderinger

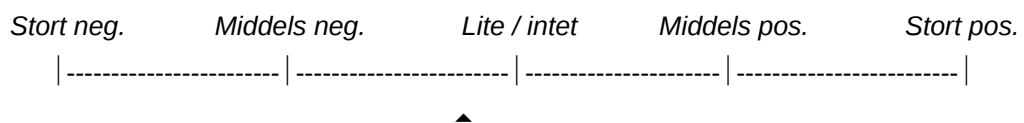
Dette trinnet består i å beskrive og vurdere type og omfang av mulige virkninger dersom tiltaket gjennomføres på de ulike temaene som blir verdisatt. Omfanget blir blant annet vurdert ut fra påvirkning i tid og rom, og sannsynligheten for at virkning skal oppstå.

I tabell 2 vises et sett omfangskriterier som skal brukes for å fastsette tiltakets omfang på det aktuelle området. Vurdering av tiltaket gjøres opp mot 0-alternativet.

	Stort positivt omfang	Middels positivt omfang	Lite/intet omfang	Middels negativt omfang	Stort negativt omfang
Viktige sammenhenger mellom natur-områder	Tiltaket vil i stor grad styrke viktige biologiske eller landskapsøkologiske sammenhenger	Tiltaket vil styrke viktige biologiske eller landskapsøkologiske sammenhenger	Tiltaket vil stort sett ikke endre viktige biologiske eller landskapsøkologiske sammenhenger	Tiltaket vil svekke viktige landskapsøkologiske sammenhenger	Tiltaket vil bryte viktige biologiske eller landskapsøkologiske sammenhenger
Arter (dyr og planter)	Tiltaket vil i stor grad øke artsmangfoldet eller forekomst av arter eller bedre deres vekst- og levekår	Tiltaket vil øke artsmangfoldet eller forekomst av arter eller bedre deres vekst og levekår	Tiltaket vil stort sett ikke endre artsmangfoldet eller forekomst av arter eller bedre deres vekst og levekår	Tiltaket vil i noen grad redusere artsmangfoldet eller forekomst av arter eller forringe deres vekst og levekår	Tiltaket vil i stor grad redusere artsmangfoldet eller forekomst av arter eller forringe deres vekst og levekår
Natur-historiske forekomster	Ikke relevant	Ikke relevant	Tiltaket vil stort sett ikke endre geologiske forekomster og elementer	Tiltaket vil forringe geologiske forekomster og elementer	Tiltaket vil ødelegge geologiske forekomster og elementer

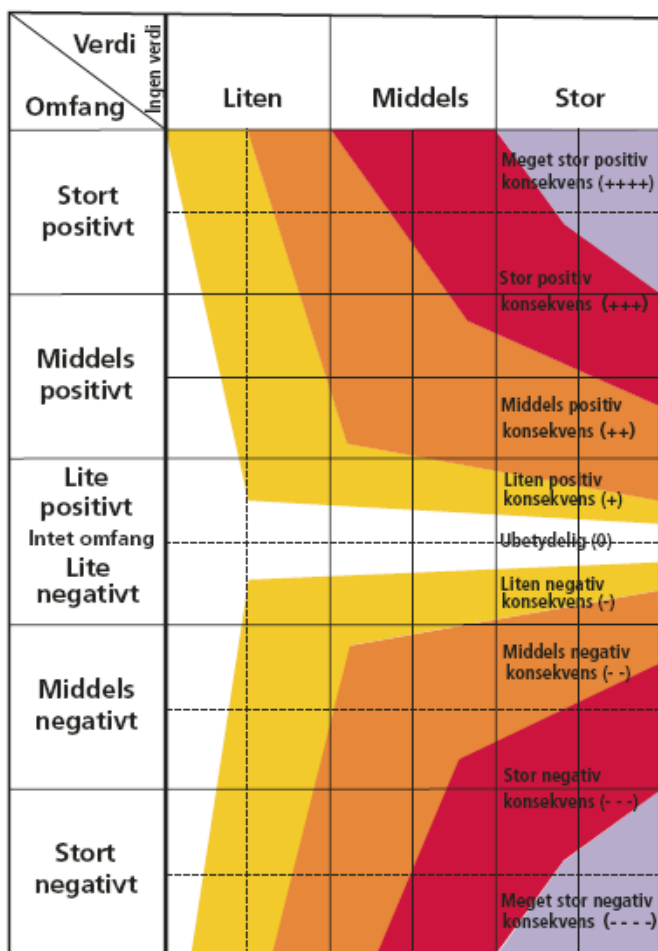
Tabell 2: Kriterier for å vurdere omfang for naturmiljøer. Hentet fra Håndbok 140, konsekvensanalyser (Statens vegvesen, 2006).

Omfanget blir gjengitt langs en trinnløs skala fra *stort negativt omfang* til *stort positivt omfang*.

Konsekvensvurderinger

Det siste trinnet i vurderingene består i å sammenholde verdivurderingene og omfanget av tiltaket for derved å utlede den samlede konsekvens i henhold til følgende diagram:

Figur 3. Konsekvensvifta viser hvordan verdi og omfang kombineres for å finne konsekvens (Statens Vegvesen 2006).

Denne sammenstillingen gir et resultat langs en skala fra *meget stor positiv konsekvens* til *meget stor negativ konsekvens* (se under). De ulike kategoriene er illustrert ved å benytte symbolene ”-” og ”+” (se tabell 3).

Symbol	Beskrivelse
++++	Meget stor positiv konsekvens
+++	Stor positiv konsekvens
++	Middels positiv konsekvens
+	Liten positiv konsekvens
0	Ubetydelig/ingen konsekvens
-	Liten negativ konsekvens
--	Middels negativ konsekvens
---	Stor negativ konsekvens
----	Meget stor negativ konsekvens

Tabell 3. Oppsummering av konsekvensalternativer og korresponderende symboler.

4 RESULTATER

4.1 Kunnskapsstatus

I Naturbasen er det to registreringer som overlapper direkte med planområdet. Disse registreringene er trekkveier for elg og rådyr. Det er ellers ingen registreringer fra influensområdet i de undersøkte databasene. Ved egne undersøkelser foretatt 17.11.2010 ble flora (arter) og vegetasjon (sammensetning) undersøkt i den grad årstiden tillot det. Vurderingene i denne rapporten bygger på ovenfor nevnte registreringer.

4.2 Naturmiljø i planområdet

Vegetasjon og flora

Store deler av planområdet er skogsmark som nå er flatehogget. På oppsiden av planområdet i influensområdet ligger det en myr, fra myren føres det et bekkedrag igjennom planområdet.

Figur 4: Planområdet, dyrket mark med bekkedraget og hogstmark i bakgrunnen. Enkelte trær står igjen.

Store deler av planområdet er hogstflate med en del smyle (m), blåtopp, gjøkesyre, geittelg, hårfrytle, blåbær, tyttebær, vivendel og einer. Enkelte trær står igjen. Ved samme hogstflate, men i skråningen øst mot bekken var det et godt innslag av engkvein. Helt sør i hogstflaten var det innslag av kystmaure, blåtopp, lyssiv og bjørnemose.

Figur 5: Hogstmark ned mot Åptafjord.

I bekkedraget har det vært et smalt belte med svartor, men dette er i dag uthogd. Dette var tydelig å identifisere med stubbeoppslag. Lenger øst på andre siden av bekken er det et gjødslet kulturbeite.

Figur 6: Tynt belte med furu og bjørk

På sørvestsiden av den nyanlagte veien ved et steingjerde står det igjen et smalt belte med eik, bjørk, med undervegetasjon av blåbær og starr. Lenger vest langs steingjerdet gikk det over i furu og bjørk.

På vestsiden av planområdet er det et fuktområdet som har to markante vegetasjonssoner. Den ene delen er dominert av tuer med blåtopp med innslag av pors, mens den andre delen er dominert av lyssiv. Fuktområdet ble utdrenert på 60-tallet (Lars Mikalsen *pers. medd*).

Figur 7: Fuktområdet med blåtopp og pors fremst i bilde. I bakgrunnen ser man et området dominert av lyssiv.

Virvelløse dyr

Det må også antas at det forekommer en del evertebrater både på den terrestriske delen og i tilknytning til fuktområdet.

Fugl og pattedyr

Innen planområdet ble det registrert spor av bever, men det ble ikke observert spesifikke hiområder eller hytter i området. I naturbasen er det registrert trekkruiter for elg og rådyr over planområdet. Begge disse registreringene får en vektning med verdi 1. Av registreringer gjort i Artskart er det i hovedsak registreringer av vanlige spurvefugler. Det er også gjort en del observasjoner av spetter av forskjellige arter, men dette blir ikke vektet da det ikke lenger er skog i planområdet.

Amfibier

Det kan antas at det forekommer amfibier i forbindelse med fuktområdene.

4.3 Rødlistede arter

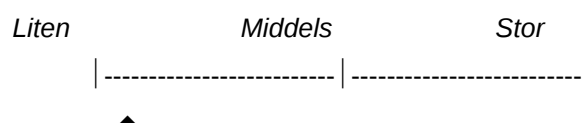
Det ble ikke registrert rødlistearter innenfor planområdet. Potensialet for funn av rødlistearter i området er til stede, men blir vurdert som lite på bakgrunn av de registrerte vegetasjonstypene.

4.4 Verdifulle naturtyper og vegetasjonstyper

Det er ikke avgrenset spesielt verdifulle naturtyper innenfor planområdet. Dette betyr at det ikke er påvist spesielle naturverdier i disse områdene, men det er viktig å påpeke at arealene likevel ikke er uten naturkvaliteter og har betydning for vanlige arter.

4.5 Konklusjon – verdi biologisk mangfold

Det er ikke påvist noen rødlistearter i området. Deler av området viser tegn på å være kulturlandskap i den grad at det har vært en tidligere beitemark. Store deler av området er i dag hogstmark, med trivielle arter i bunnsjiktet. Det ble registrert spor av bever i planområdet men dette blir ikke vektet da det var ingen spor etter hytter eller hi. Det er registrert trekkruiter for elg og rådyr i området.

5 VIRKNINGER AV TILTAK

5.1 Omfang og konsekvens for registrerte naturverdier

Ingen naturtyper ble registrert, og det ble heller ikke registrert noen spesielt sårbare vegetasjonstyper. Spor av bever ble funnet, men ingen tegn til hytter eller hi så dette får ingen vektning.

Trekkruiter for elg og rådyr

Det er registrert trekkruiter for elg og rådyr i området så oppføringen av boliger vil virke negativt på trekkrutene. Arealbeslaget er ikke omfattende, men det ligger midt i den registrerte trekkruta for elg og rådyr. Dyrene må kanskje justere trekkrutene sine noe.

Virkningsomfanget vurderes til å være lite negativt. Da området har liten verdi, gir dette liten negativ konsekvens (-).

5.2 Mulighet for avbøtende tiltak/anbefalinger

Under anleggsarbeidet bør det være fokus på å unngå inngrep utover de arealer der inngrepene er uunngåelige.

Det kan anbefales å la svartoren vokse til igjen langs bekkedraget, dette vil danne en korridor for dyr generelt, samt elg og rådyr på trekk spesielt, over planområdet.

6 SAMMENSTILLING

Virkningen på biologisk mangfold av en regulering av planområdet i Øvre Kvålen er sammenstilt i tabell 4.

Tema	Virkninger		
	Verdi	Omfang	Konsekvens
Viltområdet	<i>Liten</i>	Tiltaket vil berøre trekkruta direkte, men arealbeslaget er såpass lite at det hindrer ikke dyrene i å passere. Dyrene vil muligens justere trekkruta noe. <i>Lite negativt</i>	<i>Lite negativ (-)</i>

Tabell 4. Sammenstilling av virkningene på biologisk mangfold som følge av en utbygging av Øvre Kvålen til boligformål.

REFERANSER

Artsdatabanken: www.artsdatabanken.no

Direktoratet for naturforvaltning. Naturbasen. <http://dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/>

Direktoratet for naturforvaltning (1999a): *Nasjonal rødliste for truede arter 1998*. DN-rapport 1999-3.

Direktoratet for naturforvaltning (1999b): *Kartlegging av naturtyper. Verdsetting av biologisk mangfold*. DN-håndbok 13-1999.

Direktoratet for naturforvaltning (2000): *Kartlegging av ferskvannslokaliteter*. DN-håndbok 15 (internettutgave: www.dirnat.no).

Fremstad, E (1997): *Vegetasjonstyper i Norge*. NINA Temahefte 12: 1 -279.

Fremstad, E, Moen, A. (red.) (2001): *Truede vegetasjonstyper i Norge*. NTNU Vitenskapsmuseet Rapp. Bot. Ser. 2001-4: 1-231.

Korbøl, A., Kjelleevold, D., & Selboe, O. C. (2009): *Kartlegging og dokumentasjon av biologisk mangfold ved bygging av småkraftverk (1-10 MW). Mal for utarbeidelse av rapport – revidert utgave*. NVE-veileder 3/2009.

Kålås, J.A., Viken, Å. og Bakken, T. (red.) (2010). *Norsk Rødliste 2006*. Artsdatabanken, Norway.

Moen, A. (1998): *Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon*. Statens kartverk, Hønefoss. 1-199

Paulsen, B.E. (1994): *Gulerle Motacilla flava*. S. 334 i: Gjershaug,, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red): *Norsk fugleatlas*. Norsk Ornitologisk Forening, Klæbu.

Statens Vegvesen (2006): *Konsekvensanalyser – Håndbok 140*.

Muntlige kilder

Svein Imsland (Botaniker)

Lars Mikalsen (Grunneier)